

بررسی تظاهر bcl-2 در انواع مهاجم و غیرمهاجم بازال سل کارسینوما

چکیده

دکتر پیروز صالحیان دردشتی I

*دکتر الهام امینی II

Bcl-2، ژن شناخته شده ضد آپوپتوز (مرگ برنامه‌ریزی شده سلول) است که بدون اثر تحریکی بر تکثیر سلولی سبب افزایش مدت زمان حیات سلول می‌شود. تظاهر انکوژن bcl-2 در انواع مختلفی از بدخیمی‌ها از جمله سرطان‌های با درجه بدخیمی پایین مانند Basal Cell Carcinoma (BCC) گزارش شده است. یافته‌های موجود در مورد تظاهر bcl-2 در BCC متفاوت بوده و میزان بروز معادل ۶۷ تا ۱۰۰٪ را نشان می‌دهد. هدف از این مطالعه بررسی میزان و شدت تظاهر bcl-2 در موارد غیرمهاجم BCC یعنی سطحی و محدود (Circumscribed, Superficial) و موارد مهاجم (نفوذ کننده و شبه مورفه آ یا Morphea-like, Infiltrative) بوده است. در این پژوهش از آنتی‌بادی مونوکلونال ضد bcl-2 برای ارزیابی کمی و کیفی تظاهر پروتئین حاصل از این انکوژن در نمونه‌های بافتی ثابت شده در فرمالین مربوط به ۲۳ مورد BCC استفاده شد. بدین ترتیب که ۲۲ مورد غیرمهاجم و ۱۱ مورد مهاجم مورد بررسی قرار گرفتند. میزان کمی رنگ‌پذیری سلول‌های تومورال برای bcl-2 در ۴ گروه صفر تا ۲۵٪، ۲۶-۵۰٪، ۵۱-۷۵٪، ۷۶-۲۰۰٪ رتبه‌بندی شد. شدت رنگ‌پذیری سلول‌های تومورال برای bcl-2 به صورت خفیف، متوسط و شدید مورد ارزیابی قرار گرفت. bcl-2 در تمام موارد BCC تظاهر پیدا کرد اما میزان و شدت تظاهر آن در موارد غیرمهاجم به صورت معناداری از نظر آماری بالاتر از موارد مهاجم بود ($P=0/001$). تظاهر متفاوت bcl-2 در زیرگروه‌های مختلف مهاجم و غیرمهاجم هیستوپاتولوژیک BCC پیشنهاد کننده این مطلب است که با وجود منشا گرفتن این تومور از سلول‌های قاعده‌ای (بازالوئید) و محدود بودن موارد متاستاز تومور، BCC دسته ناهمگونی از تومورها را تشکیل می‌دهد. میزان و شدت رنگ‌پذیری موارد BCC با رشد غیرتهاجمی برای bcl-2 نسبت به موارد BCC با رشد تهاجمی بیشتر است. به عبارت دیگر تظاهر بالای bcl-2 می‌تواند بیان کننده رفتار مطلوب در تومور بوده و در تعیین پیش‌آگهی آن مفید باشد.

کلیدواژه‌ها: ۱- bcl-2، ۲- BCC، ۳- انکوژن، ۴- آپوپتوز

مقدمه

غشای هسته، رتیکولوم اندوپلاسمیک و غشای میتوکندری‌ها تظاهر پیدا می‌کند (۱).

انکوژن bcl-2 روی کروموزوم ۱۸ قرار گرفته و یک پروتئین ۲۴ کیلودالتونی را کد می‌کند که این پروتئین در

این مقاله خلاصه‌ای است از پایان نامه دکتر الهام امینی جهت دریافت درجه دکترای تخصصی آسیب‌شناسی به راهنمایی دکتر پیروز صالحیان دردشتی، سال ۱۳۸۲. هم‌چنین این مطالعه تحت حمایت مالی معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شده است (شماره ثبت: ۳۲/پ).

(I) استادیار گروه آسیب‌شناسی، بیمارستان هاشمی‌نژاد، خیابان والی‌نژاد، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران.

(II) دستیار آسیب‌شناسی، بیمارستان هاشمی‌نژاد، خیابان والی‌نژاد، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران (*مؤلف مسئول)